

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชี้แจงสาระสำคัญของร่าง รธน ต่อ สชนช และสปท

วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมรัฐสภา ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญเบื้องต้นให้แก่ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ได้รับแต่งตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ และตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๗ กำหนดต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ในขณะที่เดียวกันได้กำหนดให้ต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและทุกองคาพยพของประเทศ กรธ. จึงได้พยายามทำให้แล้วเสร็จเร็วเป็นเบื้องต้นเพื่อที่จะได้นำร่างฯเบื้องต้นออกมาเผยแพร่ และรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้นำกลับไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมตามที่ได้รับข้อเสนอแนะต่อไป

ในการทำงานของ กรธ. นั้น แม้ว่าจะเป็นอิสระแต่ก็มีกรอบกำหนดอยู่ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๗ ตามมาตรา ๓๕ ที่ประกาศให้ต้องดำเนินการตาม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการที่จะพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตให้ขจัดปัญหาที่เคยมีอยู่ให้หมดสิ้นไป มีช่องทางออกในการที่จะแก้ไขในเวลาที่เหมาะสมที่เกิดวิกฤติในขณะเดียวกันก็ให้ขจัดการทุจริต ป้องกันคนไม่สุจริต คนทุจริตที่จะเข้ามามีส่วนในทางการเมืองเป็นการกำหนดกรอบที่ กรธ. จะต้องจัดทำขึ้น กรธ. จึงได้ยึดถือกรอบนั้นเป็นหลักสำคัญในการจัดทำ แต่ว่าก่อนที่ กรธ. จะลงมือทำงาน ได้ประชุมปรึกษาหารือกันว่าในการจัดทำนั้นเพื่อให้เป็นรัฐธรรมนูญที่สมบูรณ์ตรงตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกรอบของมาตรา ๓๕ เราควรจะเขียนขึ้นใหม่หรือควรจะไปนำฉบับหนึ่งฉบับใดมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเขียนเพิ่มเติม ในที่สุด กรธ. ก็คิดเห็นตรงกันว่าสมควรที่จะเขียนขึ้นใหม่เพื่อที่จะได้ไม่ถูกทบทบัญญัติเดิม ๆ เป็นอุปสรรคในการที่จะทำรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์แบบ ในขณะเดียวกันก็จะได้สามารถทำให้เกิดความกระชับตามแนวทางของรัฐธรรมนูญของทุกประเทศได้ ประเด็นที่สองที่ กรธ. ปรึกษาหารือกันก่อนที่จะลงมือร่างก็คือเมื่อมองย้อนกลับไปในอดีตของประเทศที่เกิดเป็นปัญหาของประเทศขึ้นมาปัญหาเกิดขึ้นจากอะไร เพื่อว่าเวลาที่เขียนรัฐธรรมนูญเสร็จจะได้มุ่งขจัดปัญหาเหล่านั้นหรือปิดช่องว่างช่องโหว่ที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญเดิมๆ ให้หมดสิ้นไป เพราะฉะนั้น กรธ. ได้สรุปว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจนทำให้บ้านเมืองไปไหนไม่ได้ เกิดขึ้นจากปัจจัย ๓ อย่างที่สำคัญคือ

ปัจจัยที่หนึ่ง คือเรื่องทุจริตประพฤติมิชอบ ที่นับวันแต่จะมีมากขึ้นทำทำจะกลายเป็นสิ่งที่ยอมรับการได้บ้างในบางส่วนของสังคมซึ่งถ้าปล่อยอย่างนั้นต่อไปประเทศจะไม่มีทางเดินไปข้างหน้าได้ และความเดือดร้อนจะตกอยู่กับประชาชนเป็นส่วนรวมในอนาคตอันไม่ยาวไกล

ปัจจัยที่สอง เราเห็นว่าความมีวินัยของคนยังย่อหย่อนอยู่ ทำให้ไม่ว่าจะออกกฎหมายออกมาบังคับอย่างไรการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การไม่ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของแต่ละคนที่พึงมีต่อสังคมเป็นส่วนรวมหรือต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันนับวันก็จะหนักขึ้น

ปัจจัยที่สาม สืบเนื่องมาจากปัจจัยที่สองคือการบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มงวดกวดขันด้วยกลไกของกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นที่ยังย่อหย่อนอยู่ เพราะฉะนั้นถ้าจะทำรัฐธรรมนูญให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างแท้จริงจะต้องแก้ปัญหาดังกล่าวให้ได้ กรธ. จึงได้มุ่งประเด็นสำคัญไปที่สามเรื่องดังกล่าว แต่ว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่รองรับสิทธิพื้นฐานของประชาชน เพราะฉะนั้นสิ่งนั้นก็จะต้องไปไม่ได้เช่นเดียวกันในการร่างรัฐธรรมนูญของ กรธ.

ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของประชาชน เราได้พยายามตรวจสอบดูว่าในรัฐธรรมนูญเดิมๆ ได้รับรองเรื่องใดไว้ เรื่องใดสัมฤทธิ์แล้ว เรื่องใดค้างคาอยู่ เรื่องใดที่จำเป็นจะต้องเขียนให้ชัดเจน เราก็พบว่าถ้าเขียนอย่างรัฐธรรมนูญเดิมๆ ก็จะกลายเป็นว่าสิ่งที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญเท่านั้นประชาชนจึงจะมีสิทธิซึ่งไม่น่าจะถูกตัดออก เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังร่างอยู่นี้จึงเขียนกลับให้ชัดเจนตามหลักสากลว่าคนไทยทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพทั้งปวงในทุกเรื่อง ยกเว้นแต่ที่จะจำกัดไว้รัฐธรรมนูญหรือที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ แต่หากเขียนไว้เท่านี้ก็อาจเป็นที่สงสัยว่าหากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเข้ามาอาจจะออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิให้เดือดร้อนกันได้ จึงได้เขียนเงื่อนไขไว้ว่ากฎหมายที่จะจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนนั้นจะต้องนึกถึงสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เกินสมควรแก่เหตุเฉพาะเท่าที่จำเป็น เงื่อนไขเหล่านี้ก็จะเป็นหลักประกันว่ารัฐจะไม่ออกกฎหมายอะไรมาทำให้ประชาชนเดือดร้อนเกินกว่าที่ควรจะเป็นเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม และเพื่อให้สิทธิและเสรีภาพนั้นไม่เป็นตัวทำให้เกิดปัญหาในสังคมเสียเอง เราจึงเขียนไว้ว่าการใช้สิทธิเสรีภาพจะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ในขณะเดียวกันที่ผ่านมานั้น การเขียนสิทธิเสรีภาพจะเขียนอยู่ในหมวดที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ แปลว่าบอกไว้ลอยๆ ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเรื่องนั้นเรื่องนี้ แม้จะมีกฎหมายรัฐธรรมนูญรองรับไว้ว่าบุคคลย่อมใช้สิทธิทางศาลเพื่อทวงสิทธิของตนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแต่ก็เป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละคน ของแต่ละกลุ่มเราก็คิดว่าจะมีสิทธิเสรีภาพอยู่สองประเภท ประเภทหนึ่งเป็นของปัจเจกชน เช่น สิทธิในการพูด สิทธิในการเขียน สิทธิเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ แต่จะมีสิทธิเสรีภาพอีกประเภทหนึ่งที่เป็นของคนส่วนรวมที่ทุกคนควรจะต้องมี ดังนั้น กรธ. จึงคิดว่าถ้าเช่นนั้นเรากำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการเรื่องนั้นให้ประชาชนเสียเลยประชาชนจะได้ไม่ต้องไปเรียกร้องสิทธิ มีคนตั้งข้อสังเกตว่าถ้ารัฐไม่ทำอะไรจะทำอย่างไร จะต้องไปฟ้องศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ ก็จะทำให้ราษฎรเดือดร้อนจริงๆ ไม่ใช่ เพราะถ้ารัฐไม่ทำรัฐก็ได้ชื่อว่าจงใจไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของ ปปช. ที่จะตรวจสอบ ประชาชนคนใดคนหนึ่งก็มีสิทธิไปร้องต่อ ปปช. ให้ตรวจสอบได้และโทษแห่งการจงใจไม่ปฏิบัติตามมีโทษร้ายแรงถึงออกจากตำแหน่ง และอาจมีโทษต่อไปตามกฎหมายของ ปปช. ได้ด้วย เพราะฉะนั้นสิ่งที่กลัวเกรงว่าถ้ารัฐไม่ทำ ทำให้ประชาชนไม่มีหนทางนั้นเราก็ป้องกันเอาไว้ ในขณะเดียวกันประชาชนก็ยังมีสิทธิที่จะไปฟ้องร้องได้เพราะว่าเมื่อรัฐมีหน้าที่ต้องทำและรัฐไม่ทำหน้าที่ประชาชนก็มีสิทธิที่จะไปฟ้องร้องได้ตามที่เห็นสมควรด้วยกลไกเหล่านี้ หลายท่านเมื่ออ่านหมวดสิทธิและเสรีภาพแล้วก็นึกว่าสิทธิและเสรีภาพหายไป ความจริงไม่ได้หายไปอยู่ในหมวดที่ว่าด้วยหน้าที่ของรัฐบางส่วน และบางส่วนจะไปอยู่ในหมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐ แต่ไม่ได้มีส่วนใดที่เอาสิทธิเสรีภาพที่เคยมีไปใส่ไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐก็ยังคงเป็นเรื่องที่รัฐบาลทำหรือไม่ทำก็ได้ตามแนวนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุด

ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การบริหารเมืองของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ เป็นการเปลี่ยนกระบวนการที่มาของ ส.ส. สำหรับจำนวน ส.ส. ยังคงจำนวนเท่าที่เคยมีมาคือ ๕๐๐ คน แต่แบ่งเป็น ส.ส.เขต ๓๕๐ คน และ ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๑๕๐ คน ที่ผ่านมาในการเลือกตั้งเราพบว่ากว่าร้อยละ ๔๐ ของคนมาออกเสียงเป็นคะแนนที่หายไป เพราะเมื่อเลือกคนหนึ่งแล้วคนนั้นไม่ได้รับเลือก คะแนนนั้นก็หายไปหมด สิทธิของประชาชนที่ออกมาจึงดูด้อยค่า เราก็คิดว่าน่าจะมีวิธีที่จะทำให้คะแนนเสียงทุกคะแนนของประชาชนที่ออกมาได้รับการรับรู้และเกิดประโยชน์ในการที่จะมีตัวแทนของเขาขึ้น ครั้งแรกก็ไม่แน่ใจว่าเรื่องนี้จะเป็นไปได้หรือไม่ก็ได้มีการขอให้สถาบันการศึกษาทำโพลล์ว่าประชาชนจะรับหรือไม่รับ ผลก็ปรากฏว่าประชาชนยอมรับด้วยเสียงข้างมากจึงได้เดินหน้า และก็พยายามหากลไกที่จะป้องกันการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ในอดีตให้หมดไปด้วยการสร้างเสริมอำนาจของ กกต. ให้สามารถหยุดยั้งการกระทำที่ซ้ำซากไม่สุจริต หรือความไม่เที่ยงธรรมขึ้นได้ทันที ในขณะที่เดียวกันก็วางกลไกว่าใครก็ตามที่ทุจริตในการเลือกตั้งถ้าศาลตัดสินชี้ขาดว่าทุจริตจริงคนนั้นก็จะต้องตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คนนั้นก็หมดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งอีกตลอดไปด้วยบทลงโทษที่รุนแรงและการให้อำนาจ กกต. เราก็มั่นใจว่าการทุจริตหรือความไม่สุจริตในการเลือกตั้งจะลดน้อยถอยลง ประกอบกับการลงคะแนนด้วยใบเดียวที่จะทำได้ทั้ง ส.ส. เขต และ ส.ส. บัญชีรายชื่อ จะทำให้ประชาชนเกิดกำลังใจในการออกมามลงคะแนนมากขึ้น เพราะทุกคะแนนของคนที่มาลงคะแนนไม่ว่าจะลงให้ใครก็จะได้รับการยอมรับนับถือ และมีผลในทางการเมืองถ้าคนออกมามลงคะแนนเลือกตั้งมากขึ้นการทุจริตก็น่าจะทำให้ยากตามผลวิจัยของนักวิชาการ ในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตนั้นเรายังได้กำหนดบทบัญญัติลักษณะต้องห้ามของคนที่จะเข้ามาสมัครเป็น ส.ส. ส.ว. รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี เอาไว้กว้างขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่เคยทำผิดกฎหมายบางอย่าง เช่น ความผิดกฎหมายฐานฟอกเงิน ความผิดกฎหมายค้ามนุษย์ ความผิดกฎหมายทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดกฎหมายการพนันในฐานะเป็นเจ้ามือการพนัน สิ่งเหล่านี้เรากำหนดไว้ว่าถ้าเคยมีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลตัดสินว่าทำผิดก็จะถูกห้าม โดยกำหนดไว้เป็นลักษณะต้องห้ามไม่ให้สมัครอีก ซึ่งก็ไม่ใช่อะไรใหม่ในปัจจุบันซึ่งทำมาแต่อดีตกาลคือข้อคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง ผู้ใหญ่บ้านซึ่งปกครองหมู่บ้านถ้าทำความผิดซึ่งมีข้อกำหนดมากกว่านี้อีกนี่เล่ามาเฉพาะเรื่องใหญ่ๆเท่านั้นตลอดชีวิตจะเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเอามาใช้กับคนในระดับประเทศจึงไม่ใช่เรื่องที่ผิดแปลกแต่อย่างใด

ในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหารได้มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เกี่ยวกับตัวนายกรัฐมนตรี เราคิดว่าเราได้พัฒนาการเมืองมาถึงจุดๆ หนึ่งที่ประชาชนเวลาออกไปลงคะแนนเสียงควรจะรู้ต้นลึกลงมาบางรู้อาณัติของประเทศ และรู้อาณัติการบริหารบ้านเมืองได้ตามสมควรแล้ว เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญนี้จึงกำหนดว่าก่อนปิดวันรับสมัครเลือกตั้งทั่วไปพรรคการเมืองจะต้องเสนอรายชื่อบุคคลที่ตนคิดว่าจะเสนอให้เป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามชื่อและให้ กกต. ประกาศให้ประชาชนทราบมีคนพูดกันมากว่าเป็นการเปิดโอกาสให้คนนอกเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี เรื่องนี้คนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีเบื้องต้นพรรคการเมืองจะต้องประชุมพรรคเพื่อสรรหาคนของตนหรือจะเอามาจากไหนก็สุดแล้วแต่พรรคการเมืองไม่มีใครเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ถ้าพรรคการเมืองกลัวว่าใครจะถูกบีบบังคับก็สามารถเขียนข้อบังคับของตัวเองว่าคนที่จะถูกเสนอชื่อจะต้องเป็น ส.ส. ถ้าไม่ทำไม่ กรธ. จึงไม่เขียนห้ามไว้เสียเลยในรัฐธรรมนูญ คำตอบคือ ณ วันที่เราให้เขาประกาศชื่อการเลือกตั้งยังไม่เกิดจะไปบังคับคนที่ เป็น ส.ส. ได้อย่างไร เพราะฉะนั้นก็เป็นเรื่องของพรรคการเมืองที่จะตัดสินใจจะเลือกกันเอาเอง และเมื่อเลือกแล้วประกาศให้ประชาชนทราบแล้วในเวลาที่จะต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีต่อสภา รัฐธรรมนูญก็บังคับว่าต้องเสนอจากรายชื่อที่ประกาศไปเท่านั้น สภาทั้งสภาจำนวน ๕๐๐ คน จะเป็น

คนคัดเลือกอีกทีหนึ่ง คนที่ตั้งข้อสงสัยว่าอย่างนี้อาจมีการตั้งพรรคเล็ก ๆ ขึ้นมาเพื่อเสนอชื่อบุคคลเป็น นายกรัฐมนตรีเพื่อเอาไว้ เพื่อป้องกันข้อครหาดังกล่าว กรธ. ได้กำหนดไว้ว่า คนที่สภาจะคัดเลือกได้จะต้องเป็น คนซึ่งมาจากพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาไม่น้อยกว่าร้อยละห้าหรือยี่สิบห้าคน ซึ่งก็ไม่เล็กแล้วอยู่ใน ระดับกลาง เมื่อมีการทักท้วงหรือท้วงติงเราก็พยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอด

สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับ ส.ว. นั้น กรธ. คิดว่าที่ผ่านมาเรามีปัญหาตรงที่เมื่อกำหนดให้ ส.ว. มาจากการเลือกตั้งทั้ง ๆ ที่กำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นว่าจะต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับพรรคการเมืองแต่เมื่อกำหนดให้ไป สมัครรับเลือกตั้งใช้จังหวัดเป็นเขตก็พบว่าวิสัยที่คนธรรมดาจะหาเสียงแนะนำตัวเองให้คนรู้จักได้ทั้งจังหวัด จึงกลายเป็นความจำเป็นที่ถูกบีบคั้นไปในตัวว่าคนเหล่านั้นจะต้องเข้าไปอิงกับพรรคการเมืองเพื่อให้พรรค การเมืองช่วยในการหาเสียง แล้วก็จะมีความผูกพันกัน ก็จะเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ที่ไม่อยากให้ ส.ว.สังกัด พรรคการเมือง อยากให้ ส.ว. เป็นกลาง กรธ. จึงคิดว่าถ้าให้ประชาชนเขาเลือกกันเอง แบ่งกลุ่มให้ดีแล้วใคร อยากสมัครก็มาสมัคร สมัครแล้วก็เลือกกันเอง โดยมีกลไกบางอย่างที่จะต้องไปคิดกันในชั้น กกต.ว่าจะ ป้องกันการฮั้วกัน หรือการจับมือกันมาสมัครได้อย่างไร ซึ่ง กกต. ก็รับปากว่าไม่ยากสามารถคิดได้นั้นก็เป็น ส่วนสำคัญของ ส.ว.

ในส่วนขององค์กรอิสระ ขออนุญาตเรียนว่าเราไม่ได้เพิ่มองค์กรอิสระใดขึ้นมาใหม่เลย ใช้องค์กรอิสระเดิมเท่าที่มีอยู่แต่เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในองค์กรอิสระมากขึ้นจึงกำหนดคุณสมบัติ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม เอาไว้ให้เข้มข้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีประสบการณ์ในสาขาของตัวเองให้มากขึ้นเพื่อ จะได้เป็นที่อุ่นใจได้ว่าจะประกอบไปด้วยคนที่มีความรู้ความสามารถ เราถึงขนาดเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่า จะต้องมีความกล้าหาญในการใช้ดุลยพินิจ เพราะเราก็อยากให้เขาทำงานอิสระและตรงไปตรงมาใจกล้าที่จะ ตัดสินในเรื่องที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม คนพูดกันเป็นจำนวนมากว่า กรธ. เพิ่มอำนาจของศาล รัฐธรรมนูญขึ้นเหมือนกับยกรัฐธรรมนูญให้กับศาลรัฐธรรมนูญ เป็นการพูดโดยไม่ได้อ่านและไม่ได้เทียบเคียง ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญมี ๑๖ เรื่อง ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มี ๑๘ เรื่อง ในร่าง รัฐธรรมนูญนี้มี ๑๗ เรื่อง มีเรื่องเดียวที่ไม่มีในรัฐธรรมนูญก่อนๆ ที่เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญคือ การวินิจฉัยการประพฤติฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมขององค์กรอิสระ ซึ่งก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ ส.ส. ส.ว. หรือ รัฐมนตรี สำหรับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่มีอยู่เดิมเราก็ใส่ไว้ตามเดิมเปิดช่องหายใจให้กว้างขึ้นสำหรับ ในกรณีมีปัญหาเกิดขึ้นในบ้านเมืองให้สามารถหาข้อยุติได้ เพราะที่ผ่านมาเรามักจะเขียนรัฐธรรมนูญว่าให้ไป แต่เฉพาะปัญหาโต้แย้งระหว่างองค์กรบางครั้งไม่ได้โต้แย้งแต่ไม่มีทางไปก็เป็นปัญหาที่หาข้อยุติไม่ได้ จึงได้ ขยายช่องหายใจตรงนี้ให้กว้างขึ้นว่ามีปัญหาที่ให้มีใครสักคนเป็นผู้วินิจฉัย ก็ให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัย ถ้าเกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้นเองที่เปิดกว้างขึ้น ส่วนที่คนบอกว่าให้ศาลรัฐธรรมนูญไปปลด ส.ส. ส.ว. ทั้ง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้มาจากการเลือกตั้งหรือที่ชอบพูดกันว่าไม่มีความยึดโยงกับประชาชน ไม่มีที่ใด ในโลกที่องค์กรที่ตัดสินคดีความจะมาจากการเลือกตั้ง แต่ข้อกล่าวหาว่าไม่จริงเพราะศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้มี อำนาจปลดใคร สิ่งที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจอยู่คือเมื่อ ส.ส. ส.ว. หรือ รัฐมนตรี สงสัยว่าสมาชิกขาดคุณสมบัติ หรือไม่รัฐธรรมนูญทั้งปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๐ ก็กำหนดให้สมาชิกเข้าชื่อกันแล้วยื่นต่อประธานแห่งสภาของตน เพื่อให้ประธานแห่งสภาของตนยื่นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ซึ่งเป็นหลักที่รัฐธรรมนูญทั้งปี ๒๕๔๐ และ ปี ๒๕๕๐ วางมาโดยตลอด เราก็เดินรอยตามว่าถ้าหากสงสัยว่าใครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเราก็ ไปศาลรัฐธรรมนูญตามปกติเท่านั้นเองไม่ได้มีอะไรมากไปกว่าที่เคยมีกันอยู่

ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปเมื่อเราวิเคราะห์ว่าปัจจัยอีกสองอย่างที่ทำให้บ้านเมืองเกิดปัญหา คือเรื่องวินัยเราก็คิดว่าวินัยจะเกิดขึ้นได้อย่างถาวรก็โดยเฉพาะแต่กระบวนการศึกษาและกระบวนการศึกษาที่จะสอนเรื่องวินัยให้ติดตัวคนไปได้นั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กๆ ก่อนวัยเรียนด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นในร่างรัฐธรรมนูญนี้ จึงเขียนเรื่องการศึกษาส่งลงไปถึงก่อนวัยเรียนให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเขียนไว้ในบทเฉพาะกาลว่าภายในหนึ่งปีจะต้องทำแผนและลงมือปฏิรูปการศึกษาให้ได้เราจึงจะมีความหวังในอนาคตว่าคนจะมีวินัย ซึ่งผมคิดว่าไม่ต้องรอให้เด็กรุ่นนี้โตเป็นผู้ใหญ่อย่างเรา แต่เมื่อเขาโตขึ้นมาห้าขวบหกขวบถ้าเขามีวินัยเขาก็จะไปกำกับพ่อแม่ของเขาให้มีวินัยตามเหมือนที่เราสอนลูกๆ ของเรา พอเราทำผิดลูกก็จะเตือนเรา ดังนั้นผลมันอาจจะไม่ต้องรอนานถึงขนาดนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายจริงอยู่ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของกฎหมายเบื้องต้นมีหลายสาขาแต่ที่หนักหนาสาหัสและริบดวงที่สุดคือกระบวนการในตำรวจ ถ้าตำรวจใดที่เราไม่สามารถทำให้ตำรวจได้รับความเป็นธรรมในการทำงานของเขามีอิสระ ไม่ต้องรอคำสั่งจากใครทุกอย่างทำไปตามกฎหมาย ตามอำนาจหน้าที่ ไม่ต้องรอนโยบายของผู้บังคับบัญชา ถ้าทำอย่างนั้นได้เมื่อไรเราก็จะอุ่นใจว่าตำรวจจะเป็นที่พึ่งของเรา แต่ถ้าตำรวจยังไม่สามารถพึ่งตัวเองได้เพราะถูกกลไกต่าง ๆ ทำให้ตัวเองมาสามารถเจริญเติบโตไปได้ด้วยความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มกำลังความสามารถเราก็คงอยากที่จะหวังให้เขาทำงานให้เข้มข้นขึ้นได้ เพราะฉะนั้นร่างรัฐธรรมนูญนี้จึงกำหนดให้มีการปฏิรูปองค์กรของตำรวจภายในหนึ่งปีเช่นเดียวกัน

สรุปสุดท้ายนี้ในบทเฉพาะกาลนั้นเราเขียนบทเฉพาะกาลในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรที่มีอยู่ในปัจจุบันโดยเฉพาะ สนช. สปท. ครม. และ คสช. ก็เขียนไว้เพียงเพื่อช่วงระยะเวลาที่จะถ่ายเทอำนาจไปยังคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเลือกตั้ง ท่านสมาชิกที่เคารพในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ๒๑ คน เราได้ระดมสติปัญญาทำในสิ่งที่เราคิดว่าดีที่สุดในประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนในระยะยาว แน่แน่นอนวิธีคิดของเราอาจจะยังมีข้อขาดตกบกพร่องเพราะฉะนั้นระหว่างทำจึงได้รับฟังความคิดเห็นและคอยตรวจสอบอยู่โดยตลอดสิ่งใดที่ควรแก้ไขเราก็จะนำไปแก้ไขก็หวังว่าจะได้รับคำแนะนำจากท่านอย่างกัลยาณมิตร

จากนั้นตัวแทนจาก สนช. จำนวน ๗ คน และ สปท. จำนวน ๔ คน ดำเนินการซักถามคณะกรรมการ. ฝ่ายละ ๓๐ นาที ก่อนให้คณะกรรมการ. ชี้แจงในแต่ละประเด็นต่อไป